

HOOFDSTUK 4 – HET SACRAMENT VAN HET VORMSEL

Aan de gelovigen moet worden uitgelegd dat de ontvangst van het sacrament van het Vormsel noodzakelijk is voor de voltooiing van de doopgenade (Romeins Ritueel, Vormselritueel (OC), Inleiding 1). Want “door het sacrament van het Vormsel worden [de gedoopten] volmaakter verbonden met de Kerk en verrijkt met een bijzondere kracht van de Heilige Geest. Daardoor zijn zij, als ware getuigen van Christus, des te meer verplicht om het geloof in woord en daad te verspreiden en te verdedigen” (LG 11; vgl. OC, Inleiding 2). (*Catechismus* nr. 1285)

Waar gaat het sacrament van het Vormsel nu eigenlijk over? Is het gewoon een mooi ritueel om volwassen te worden binnen de katholieke kerk? Is het simpelweg je eigen volwassen beslissing om katholiek te worden? Is het je diploma-uitreiking na je godsdienstlessen? Nee, het is geen van deze dingen.

Het sacrament van het Vormsel kan soms verwarrend zijn. Misschien is de naam zelf al misleidend. Soms wordt gedacht dat het Vormsel een gelegenheid is om je geloof te "bevestigen". Jazeker, dat moet je zeker doen wanneer je dit sacrament ontvangt. Maar dat raakt niet de kern van het Vormsel. Het Vormsel gaat niet zozeer over *jouw* bevestiging van je keuze om katholiek te zijn; het gaat er veeleer om dat *God de Heilige Geest* jou bevestigt! Het is veel meer iets wat God voor jou en je eeuwige ziel doet dan iets wat jij voor God of zelfs voor jezelf doet.

Net als de doop verandert het vormsel je ziel. Je ontvangt een geestelijk karakter (een onuitwisbaar teken) op je ziel. En dit teken wordt een permanente bron van genade voor je, tot in alle eeuwigheid. Het is Gods manier om een blijvende verbintenis met je aan te gaan door Zijn verbondsbelofte, die Hij bij de doop met je heeft gedaan, te verdiepen. Met andere woorden, bij de doop zei God tegen je: "Jij bent mijn zoon"; "Jij bent mijn dochter." Nu je gegroeid en volwassen bent geworden in je geloof, zegt God: "Ik verdiep mijn band met jou en geef je de kracht om je doopbelofte in grotere mate te beleven." God weet dat we hulp nodig hebben om onze doopwaardigheid en roeping te beleven. Hij weet dat we het niet alleen kunnen. Daarom geeft Hij ons de volheid van de Heilige Geest bij het

vormsel, zodat Hij ons alles geeft wat we nodig hebben om te leven zoals we geroepen zijn. Wat een genade!

Om deze kostbare en levensveranderende gave van God te begrijpen, laten we beginnen met een begrip van de belofte van de Heilige Geest in de Schrift, evenals de instelling van dit sacrament in diezelfde Schrift. Sla dit gedeelte niet over! Een goed Bijbels begrip van de Heilige Geest zal veel inzicht geven in hoe u uw christelijk geloof kunt beleven door de kracht van de Heilige Geest.

Wat de Schrift openbaart

De Schrift openbaart dit wonderbaarlijke geschenk van het Vormsel op vele manieren. Het wordt op een subtiele manier gezien in het Oude Testament, beloofd door Jezus in de Evangeliën en volledig openbaar gemaakt in de Handelingen der Apostelen. Hieronder volgen enkele Bijbelse verwijzingen naar het Vormsel. Ze helpen een goede basis te leggen voor ons begrip van dit sacrament.

Jesaja: [Jesaja 11:2](#) spreekt over de Heilige Geest die rust op de beloofde Messias. Dit is Jezus, de Zoon van God. Hij zal vervuld worden met de Heilige Geest en daardoor in zijn persoon alle glorieuze gaven van de Heilige Geest openbaren.

De Geest van de HEER zal op hem rusten: een Geest van wijsheid en inzicht, een Geest van raad en kracht, een Geest van kennis en ontzag voor de HEER...

[Jesaja 61:1-3](#) zegt het volgende:

De Geest van de HEER God is op mij, omdat de HEER mij gezalfd heeft; Hij heeft mij gezonden om het goede nieuws te brengen aan de verdrukten, om de gebroken harten te helen, om vrijheid te verkondigen aan de gevangenen, bevrijding aan de gevangenen, om een jaar van gunst van de HEER en een dag van rechtvaardiging door onze God aan te kondigen; om allen die rouwen te troosten; om hen die in Sion rouwen een kroon te geven in plaats van as, om hun olie van vreugde te geven in plaats van rouw, een glorieuze mantel in plaats van een moedeloze geest.

Beide passages onthullen dat de Messias vervuld zal zijn met de Heilige Geest. Deze passages onthullen ook de effecten van de Heilige Geest. Jezus leefde deze zeker volmaakt, omdat Hij volkomen één was met de Heilige Geest. Maar voor onze overdenking van het sacrament van het Vormsel, moeten we deze gaven en effecten van de Heilige Geest in het leven van de Messias zien als uitnodigingen aan ieder van ons om ook deze gaven en effecten te ontvangen. Wij moeten Christus zijn voor de wereld en zo de Heilige Geest toestaan in ons te werken op dezelfde manier als de Geest in Jezus werkte. Dit feit blijkt uit de volgende passage van de profeet Ezechiël:

Ik zal mijn Geest in u leggen, zodat u mijn wetten volgt, mijn voorschriften in acht neemt en ze bewaart. ([Ez 36:27](#))

De evangeliën [Matteüs 3:16](#) en [Johannes 1:32-33](#) spreken beide over de doop van Jezus. Bij die doop lezen we dat de Heilige Geest in de vorm van een duif op Jezus neerdaalde. Het is waar dat de Heilige Geest al volledig in Jezus' leven aanwezig was; dus in feite ontving Jezus de Heilige Geest niet op dat moment. Hij was al één met de Geest en de Vader. Deze manifestatie van de Heilige Geest op Jezus tijdens Zijn doop vond plaats zodat wij allen de manifestatie van deze eenheid door de ogen van het geloof zouden kunnen aanschouwen. Het was een fysieke en historische manifestatie van wat er al was.

Deze gebeurtenis vond gedeeltelijk plaats om ons te laten zien dat er een Heilige Geest is die ook op ons wil neerdalen. Zo'n uitstorting vindt plaats in de doop, maar ook door de unieke en volledige uitstorting van de Heilige Geest in het sacrament van het vormsel. Jezus' getuigenis onthult onze eigen roeping in het sacrament van het vormsel.

Dat wij allen geroepen zijn om de Heilige Geest te ontvangen, wordt ook duidelijk gemaakt in de evangeliën. Hier volgen enkele passages die dit heilige feit onthullen:

Want de Heilige Geest zal je op dat moment leren wat je moet zeggen. ([Lk 12:12](#))

Wie in mij gelooft, van hem zullen, zoals de Schrift zegt, stromen van levend water vloeien. Hij zei dit met betrekking tot de Geest die degenen die in hem geloofden zouden ontvangen. Er was natuurlijk nog geen Geest, omdat Jezus nog niet verheerlijkt was. ([Joh 7:38-39](#))

Maar ik zeg jullie de waarheid: het is beter voor jullie dat ik ga. Want als ik niet ga, zal de Trooster niet tot jullie komen. Maar als ik ga, zal ik hem naar jullie toe zenden. ([Joh 16:7](#))

Handelingen der Apostelen: De Handelingen der Apostelen beschrijven de activiteiten binnen de vroege Kerk, nadat Jezus naar de hemel was opgestegen. Dit is de sleutel tot het begrijpen van het sacrament van het Vormsel. Tot nu toe zien we veel beloften van de Heilige Geest; en we vinden in het Oude Testament en in Jezus' eigen woorden veel inzichten in de werking van de Heilige Geest. Maar hier, in de Handelingen, zien we deze beloften vervuld worden. We zien de Geest daadwerkelijk neerdalen op de mensheid en wonderen verrichten in het leven van hen die de Heilige Geest ontvangen. Dit vindt plaats met Pinksteren en wordt beschreven in [Handelingen 2:1-4](#).

Toen de tijd voor Pinksteren was aangebroken, waren ze allen bijeen op één plaats. En plotseling kwam er uit de hemel een geluid als van een hevige windvlaag, en het vulde het hele huis waarin ze zich bevonden. Toen verschenen er tongen als van vuur aan hen, die zich verdeelden en op ieder van hen neerdaalden. En ze werden allen vervuld met de Heilige Geest en begonnen in verschillende talen te spreken, zoals de Geest hen ingaf.

Meteen nadat ze met de Heilige Geest waren vervuld, gingen de apostelen de straten op en begonnen met vrijmoedigheid en vertrouwen het evangelie van Jezus te verkondigen. En er gebeurde nog iets wonderbaarlijks. Ook zij ontvingen de gave van tongen! Met deze gave spraken ze het evangelie in hun eigen taal, maar wonderbaarlijk genoeg hoorden allen die bijeen waren hen in hun eigen moedertaal spreken. Een nauwkeurige lezing van deze Schrifttekst onthult dat de apostelen in minstens vijftien verschillende talen werden gehoord. Natuurlijk was iedereen verbaasd en vroeg zich af hoe dit mogelijk was.

Daarop stond Petrus op en onthulde dat het een vervulling was van de woorden van de profeet Joël:

“In de laatste dagen zal Ik een deel van mijn Geest uitstorten over alle vlees. Uw zonen en uw dochters zullen profeteren, uw jongelingen zullen visioenen zien, uw oude mannen zullen dromen dromen. Ja, over mijn dienaren en mijn dienstmaagden zal Ik in die dagen een deel van mijn Geest uitstorten, en zij zullen profeteren. En Ik zal wonderen doen in de hemel boven en tekenen op de aarde beneden: bloed, vuur en een rookwolk. De zon zal verduisterd worden en de maan zal bloedrood worden, voordat de grote en schitterende dag van de HEER komt. En het zal gebeuren dat ieder die de naam van de HEER aanroept, behouden zal worden.” ([Handelingen 2:17-21](#))

Petrus verkondigde vervolgens de waarheid over Jezus aan allen die daar waren. Hij sprak over het feit dat Jezus de Messias was, die van de Vader naar de wereld was gekomen, had geleden, was gestorven, begraven en op de derde dag was opgestaan. Petrus riep iedereen vervolgens op tot bekering, zodat er vergeving van zonden zou komen. En hoewel sommigen diep verward en zelfs boos waren op Petrus omdat hij deze waarheden sprak, gaf hij niet op, omdat hij nu door de Heilige Geest werd bekrachtigd.

Een van de beste manieren om de werking van de Heilige Geest, zoals die in het sacrament van het Vormsel wordt gegeven, te begrijpen, is door het hele boek Handelingen der Apostelen te lezen. Let vooral op de angst en schroom die de apostelen ervoeren vóór Pinksteren. Ze waren bang om gearresteerd en vervolgd te worden en hetzelfde lot te ondergaan als Jezus aan het kruis. Maar na Pinksteren (het Vormsel) werden ze plotseling moedig en vervuld met ongelooflijke gaven en charisma's en werden ze krachtige instrumenten van het Evangelie. Ze waren nu in staat de missie uit te voeren die Jezus hen had opgedragen.

Hetzelfde geldt voor ons. We willen misschien wel onze christelijke roeping vervullen, maar al te vaak zijn we bang. Laten we eerlijk zijn. We zijn vaak bang om ons geloof in Christus van ons hart naar onze mond en daden te laten overgaan. Er is vaak een angst die ons verlamt en ons ervan weerhoudt om vol vertrouwen en openlijk ons geloof aan iedereen te tonen.

Neem bijvoorbeeld het feit dat zovelen zich schamen om een kruisje te slaan en de zegening uit te spreken voor hun maaltijd in een restaurant of in een andere openbare gelegenheid. Of het feit dat het moeilijk is om iets over ons geloof te plaatsen op Facebook of andere sociale media. We zijn vaak bang om te spreken over onze liefde voor Christus en om ons geloof openlijk te belijden in onze sociale kringen. Waarom is dat? Omdat de gave van God, de gave van de Heilige Geest, nog geen vat op ons heeft gekregen. Zelfs als we het sacrament van het Vormsel hebben ontvangen, kunnen we nog steeds timide zijn. Dit laat ons zien dat we ons des te meer moeten openstellen om de werking van de Heilige Geest in ons leven te laten werken. Angst moet worden verdreven en vertrouwen moet ervoor in de plaats komen.

Misschien is de beste manier om aan dit pad te beginnen, een beter begrip te krijgen van de daadwerkelijke werking van de Heilige Geest in het sacrament van het Vormsel. Met een goed begrip van deze werking kunnen we de Heilige Geest gemakkelijker de ruimte geven om te doen wat Hij wil. Laten we dus eens kijken wat Hij wil doen.

Effecten van bevestiging

Je zou kunnen zeggen dat de apostelen niet zagen wat hen overkwam. Ze zagen het niet aankomen. Maar toen het kwam, grepen ze het aan. Wat is dit 'het'? 'Het' is de Persoon van de Heilige Geest, die volledig aanwezig is in het sacrament van het Vormsel. Nadat de Heilige Geest met Pinksteren op hen was neergedaald, waren ze totaal veranderd. Dit is duidelijk te zien in hun daden. Ze waren nu moedig, inzichtrijk, vol wijsheid en kennis, charismatisch en gericht op het vervullen van de missie die de Vader hun had gegeven. Dit was een nieuwe en spannende reis in hun leven, die alleen mogelijk was door de kracht van de Heilige Geest die volledig in hen leefde.

Om te begrijpen hoe God je wil veranderen door het sacrament van het Vormsel, laten we eens kijken naar de effecten van het Vormsel zoals beschreven in de *Catechismus* nr. 1303:

- Het wortelt ons dieper in de goddelijke kinderlijke band die ons doet uitroepen: 'Abba! Vader!' ([Rom 8:15](#)) ;
- Het verenigt ons steviger met Christus;
- Het vermeerdert de gaven van de Heilige Geest in ons;
- Het maakt onze band met de Kerk volmaakter (LG 11);
- Het geeft ons een bijzondere kracht van de Heilige Geest om het geloof te verspreiden en te verdedigen door woord en daad als ware getuigen van Christus, om de naam van Christus stoutmoedig te belijden en ons nooit te schamen voor het kruis (Concilie van Florence (1439): DS 1319; LG 11; 12).

Laten we, voordat je ogen glazig worden, eens proberen te ontdekken wat deze effecten nu eigenlijk betekenen voor jouw persoonlijke geloofsreis. Laten we eens kijken hoe deze effecten in feite buitengewoon boeiend kunnen zijn voor je dagelijks leven!

Het verbindt ons dieper met de goddelijke verwantschap die ons doet uitroepen: "Abba! Vader!" Deze geloofsbelijdenis gaat je misschien in eerste instantie boven je hoofd, maar laten we het eens zo bekijken. Wil je erbij horen? Wil je geliefd, geaccepteerd, verzorgd en gekoesterd worden? Wil je deel uitmaken van een gezin dat uitzonderlijk hecht en ondersteunend is? Wil je ouders die onvoorwaardelijk van je houden en er altijd voor je zijn? Wil je liefhebben en geliefd worden? Wil je anderen kennen en gekend worden? Wil je anderen begrijpen en begrepen worden?

Ieder eerlijk mens zou deze verlangens in zichzelf herkennen. Het antwoord zou een diep en oprecht "ja" zijn op al het bovenstaande. Waarom? Omdat dit is wat het betekent om mens te zijn! Het is waarvoor we gemaakt zijn.

"Goddelijke verwantschap" betekent simpelweg dat het Vormsel onze band met God de Vader verdiept. Bij de doop worden we zonen en dochters van God. Maar het Vormsel versterkt die band doordat het ons in staat stelt om "Abba Vader!" te roepen. Dit is interessant en vereist enig inzicht om het goed te begrijpen. Het Vormsel zorgt er niet voor dat God de Vader meer van ons houdt dan Hij al doet. Dat zou onmogelijk zijn. Het betekent niet dat we nu nóg meer een zoon of dochter van God worden. Het gaat er veeleer om dat *we* nu de mogelijkheid hebben om *uit te roepen* dat God onze Vader is! Het betekent dat het Vormsel ons in staat stelt om deze gave, die we bij de doop hebben ontvangen, des te meer te beseffen! Het stelt ons niet alleen in staat om te beseffen dat we een zoon of dochter zijn, maar ook om deze realiteit met heel ons wezen te belijden. Het geeft ons nieuwe kracht en ijver om God als onze Vader te erkennen.

Ter vergelijking: een tiener heeft een negatieve houding tegenover zijn ouders en denkt dat ze hem niet begrijpen. Dit veelvoorkomende gevoel bij tieners laat zien dat sommige tieners de prachtige en diepgaande waarde van een ouder nog niet beseffen. Stel je nu voor dat deze tiener volwassen wordt, trouwt en zelf een kind krijgt. Door zelf ouder te worden, realiseert deze eens zo rebelse tiener zich plotseling wat het betekent om ook kind te zijn. Hij begint de liefde van een ouder te begrijpen en de diepe toewijding die een ouder toont. Doordat hij zelf ouder is, gaat hij zijn eigen ouders des te meer liefhebben. Zijn liefde en bewondering voor zijn ouders groeien naarmate zijn liefde voor zijn eigen kinderen toeneemt.

Op dezelfde manier ontvangen we met het Vormsel de genade om het Evangelie met anderen te delen en, in zekere zin, anderen in het geloof te voeden zoals een ouder een kind voedt. We worden gesterkt om instrumenten te zijn van de goddelijke liefde van de Vader voor anderen. En door deze verantwoordelijkheid te dragen, beginnen we ook onze eigen diepe verbondenheid met God als onze Vader te begrijpen. We ontdekken meer over wat het betekent om een zoon of dochter te zijn, en dit stelt ons in staat om met een diepe en allesomvattende liefde tot God te roepen.

Het verbindt ons steviger met Christus: De Eucharistie, zoals we in het volgende hoofdstuk zullen zien, verbindt ons diepgaand met Christus. In dat sacrament ontvangen we Zijn Lichaam en Bloed, Ziel en Godheid! Maar ook het Vormsel verbindt ons steviger met Christus Jezus. Jezus en de Heilige Geest zijn één, en beiden zijn in volmaakte eenheid met de Vader verenigd. Dus, als we in het Vormsel intiemer met de Heilige Geest verenigd zijn en in

staat gesteld worden om voluit te 'uitroepen' dat God onze Vader is, dan is de logische conclusie dat we ook dieper verenigd zijn met God de Zoon. Het is onmogelijk om meer verenigd te zijn met de Heilige Geest en niet tegelijkertijd dieper verenigd te zijn met de Zoon, die één is met de Heilige Geest.

Dit is belangrijk omdat de Zoon van God mens werd. Hij werd mens in de persoon van Jezus. Jezus is daarom de volmaaktheid van de menselijke natuur en is daarom degene die wij als christenen geroepen zijn na te volgen. Maar we zijn geroepen om meer te doen dan alleen Jezus na te volgen; we zijn geroepen om met Hem verenigd te zijn, in Hem te leven, Hem in ons te laten leven en Zijn handen en voeten, Zijn mond en hart, Zijn hele lichaam in de wereld te zijn. We zijn geroepen om Christus te zijn in deze wereld, en het is door de gave van de Heilige Geest dat we dat op een unieke manier in volmaktere mate kunnen doen. De Heilige Geest stelt ons in staat om onze missie te vervullen: getransformeerd te worden in Christus Jezus.

Ja, dit gebeurt bij de doop, maar het wordt bevestigd en versterkt bij het vormsel. Wanneer de Heilige Geest op ons neerdaalt, worden we als het ware 'superkrachtig' gemaakt om meer op Christus te lijken. Jezus bezat de volmaaktheid van de gaven van de Heilige Geest. Bij het vormsel worden ook wij vollediger vervuld met deze gaven, waardoor we meer op Christus kunnen lijken.

Het versterkt de gaven van de Heilige Geest in ons: De gaven van de Heilige Geest stellen ons in staat om het christelijke leven ten volle te leven. Er zijn zeven van deze gaven, die samen alles bieden wat we nodig hebben om het leven van Christus ten volle te leven. Hieronder staan deze zeven gaven. Ik moedig je aan om ze te overwegen en er biddend over na te denken. Ze vormen een goede bron voor gebed en meditatie. Ze zijn ook een goede zelfreflectie. Terwijl je over deze zeven gaven van de Heilige Geest nadenkt, zul je ongetwijfeld ontdekken dat je ze nog niet volledig beheerst. Dat is oké! Ontdekken waar je tekortschiet in de Heilige Geest is de eerste stap om je band met de Heilige Geest te verdiepen, zodat deze gaven kunnen toenemen.

De geschenken zijn onderverdeeld in twee categorieën:

Helpt mij Gods wil te kennen :

Wijsheid, Inzicht, Raad, Kennis

Wat mij helpt Gods wil te doen :

Standvastigheid, eerbied, ontzag voor de Heer

Hier volgt een samenvatting van elke gave. Lees ze nogmaals rustig door en neem ze eventueel mee in gebed. Als je bevestigd bent, kun je er zeker van zijn dat God deze gaven in je leven wil vermeerderen.

Wijsheid ...

Het helpt je het leven vanuit Gods perspectief te zien.

Het helpt je de werkelijke waarde van mensen, gebeurtenissen en dingen te zien.

Het weerhoudt je ervan om op een dwaze manier op uiterlijkheden af te gaan.

“Zalig zijn de vreedstichters, want zij zullen kinderen van God genoemd worden.” Dingen vanuit Gods perspectief bekijken brengt harmonie en vrede!

Begrip ...

Het helpt je alle waarheden van God die je sinds je kindertijd hebt geleerd, te begrijpen. Jezus ‘opende hun verstand’, zodat zij de Schriften konden begrijpen! ([Lk 24:45](#))

Het helpt je niet alleen te weten wat God zegt, maar ook de betekenis ervan diepgaand te begrijpen.

Het geeft betekenis aan de moeilijkste ervaringen in het leven, zoals lijden.

“Zalig zijn de reinen van hart, want zij zullen God zien.” U ziet en begrijpt!

Advocaat ...

Het helpt je om advies in te winnen en anderen correct advies te geven.

Het helpt je om open te staan voor goed advies van ouders, leraren, leeftijdsgenoten, geestelijken, vrienden, enz.

Het laat zien dat je anderen in je leven nodig hebt om goede beslissingen te kunnen nemen.

“Zalig zijn de barmhartigen, want zij zullen barmhartigheid ontvangen.” Anderen helpen is ook goed voor jezelf!

Kennis ...

Het helpt je inzien dat de waarheid noodzakelijk is en veel nuttiger dan meningen.

Het helpt je te begrijpen wat God van je verwacht in specifieke situaties.

Het helpt je de vele verleidingen van de wereld te vermijden door ze op de juiste manier te herkennen.

“Zalig zijn zij die treuren, want zij zullen getroost worden.” Verdriet helpt je te leren van fouten uit het verleden!

Standvastigheid ...

Het schenkt een 'bovennatuurlijke moed' in zaken van geloof en moraliteit.

Het geeft vastberadenheid en de wil om het goede te doen en het kwade te vermijden.

Het geeft een gegronde hoop om door moeilijkheden heen te komen.

Het geeft een nieuwe diepte van geduld, vrede en vreugde in moeilijke situaties.

"Zalig zijn zij die omwille van de gerechtigheid vervolgd worden, want hun is het koninkrijk der hemelen." Je zult doorzetten, zelfs als het leven moeilijk is!

Eerbied ...

Het schenkt een diepe aanbidding voor God, de Mis, de Heilige Schrift en alles wat met God te maken heeft.

Het geeft een nieuw respect voor ieder mens als een "*imago dei*" (beeld van God).

Het helpt je het leven te vereren, van de conceptie tot de natuurlijke dood.

Het geeft meer respect voor ouderen, ouders, het vaderland en wettige autoriteit.

Het helpt je de zondaar lief te hebben en de zonde te verachten.

“Zalig zijn zij die hongeren en dorsten naar gerechtigheid, want zij zullen verzadigd worden.” U houdt van al het goede!

Vrees voor de Heer...

Het begint met liefde voor God, omdat je vreest Hem te verliezen en het verdriet dat dat met zich meebrengt.

Het gaat dieper wanneer je 'angst' verandert in de angst om God of anderen te kwetsen *uit liefde voor hen*.

Het maakt je scherp bewust van alles wat je relatie met God of anderen kan schaden.

Het maakt duidelijk hoe gehechtheid aan aardse zaken je relaties kan

schaden.

“Zalig zijn de armen van geest, want hunner is het koninkrijk der hemelen.” Je raakt los van alles wat niet belangrijk is!

Het versterkt onze band met de Kerk: de Kerk is, zoals uitvoerig uitgelegd in deel één van deze serie, het Lichaam van Christus. En als het Vormsel ons steviger verbindt met Christus Jezus, dan is het een logisch gevolg dat we door het Sacrament van het Vormsel ook dieper verbonden worden met de Kerk zelf. Door meer op Christus te lijken, worden we een volwaardig lid van Zijn Lichaam, de Kerk. Daardoor worden we geroepen om de missie van de Kerk te beleven op de unieke manier waarop de Heilige Geest ons daartoe in staat stelt.

In het evangelie van Johannes, hoofdstuk 20:21-22, verscheen Jezus aan zijn apostelen en nodigde hen uit om hun unieke missie te vervullen door de kracht van de Heilige Geest.

Jezus zei opnieuw tegen hen: ‘Vrede zij met jullie. Zoals de Vader Mij gezonden heeft, zo zend Ik jullie.’ En toen Hij dit gezegd had, blies Hij op hen en zei: ‘Ontvang de Heilige Geest.’

Dit was een specifieke oproep aan de apostelen om deel te nemen aan de missie van Jezus' priesterschap. Maar wij allen zouden in deze Schrifttekst Jezus' universele oproep moeten zien om Zijn missie voort te zetten door de kracht van de Heilige Geest.

Door het vormsel worden we volwaardige leden van de Kerk, omdat we alles ontvangen wat we nodig hebben om als leden van het Lichaam van Christus te functioneren. We zijn Zijn handen en voeten, en we hebben alles wat we nodig hebben om deze hoge roeping te vervullen.

Het geeft ons een bijzondere kracht van de Heilige Geest om het geloof te verspreiden en te verdedigen door woord en daad als ware getuigen van Christus, om de naam van Christus met vrijmoedigheid te belijden en ons nooit te schamen voor het kruis. Dit laatste effect van het Vormsel, waarover in de *Catechismus* wordt gesproken, is terug te vinden in alle bovenstaande uitleg. Het benadrukt met name dat ons getuigenis van het geloof "door woord en daad" geschiedt en dat we in staat worden gesteld dit "met vrijmoedigheid" te doen en ons "nooit te schamen voor het kruis".

Dit raakt de kern van onze verleiding tot angst. De wereld kan hard zijn voor christenen. We kunnen het gevoel hebben dat we opvallen. We ervaren

allerlei vormen van vervolging en vernedering wanneer we ons geloof beleven. We ervaren zelfs nog meer vervolging en vernedering door de wereld wanneer we de waarheid moedig belijden in woord en daad.

Neem bijvoorbeeld de waarheden over menselijke seksualiteit, het huwelijk en abortus. Deze waarheden van ons geloof zijn niet populair in de wereld. Helaas worden ze, wanneer we ze met mededogen en liefde verkondigen, niet altijd zo ontvangen. Velen zullen deze waarheden aanvallen en daarmee ook ons als boodschappers ervan. We moeten er dus voor zorgen dat we, wanneer we waarheden verkondigen die moeilijk te accepteren zijn, dit alleen doen vanuit liefde en mededogen. Desondanks moeten we er niet van opkijken als de wereld ons uitdaagt en zelfs aanvalt wanneer we als instrumenten van het Evangelie optreden. Daarom hebben we de Heilige Geest nodig. We hebben de genade, moed, durf en liefde nodig die God ons geeft om deze missie te kunnen volbrengen in een wereld die de waarheid zo hard nodig heeft.

Het ontvangen van het sacrament van het vormsel

Het sacrament van het Vormsel, een van de initiatiesacramenten, is bedoeld voor elke gedoopte christen. In de Latijnse ritus van de Kerk kan het Vormsel op elk moment na de leeftijd van verstandelijke beperking (ongeveer zeven jaar) worden toegediend. Interessant is dat de Oosters-katholieke Kerk de traditie kent om de sacramenten van de Doop, het Vormsel en de Eucharistie samen toe te dienen in de kindertijd. Dit toont de eenheid van deze drie sacramenten aan. De Latijnse ritus van de Kerk wacht met het aanbieden van het Vormsel en de Eucharistie tot de leeftijd van verstandelijke beperking, wat de vrije keuze benadrukt om deze sacramenten te ontvangen, evenals de vrije keuze om het christelijk geloof te beleven. Vaak stellen bepaalde bisdommen of parochies de leeftijd voor het Vormsel nog hoger vast, bijvoorbeeld op de middelbare school. Daar zijn verschillende redenen voor, maar het is belangrijk om te weten dat de universele wet van de Latijnse Kerk het ontvangen van het Vormsel op elk moment na de leeftijd van verstandelijke beperking toestaat en dat de verschillende bisschoppenconferenties in elk land een meer specifieke leeftijd kunnen bepalen. In veel landen wordt het aan de plaatselijke bisschop overgelaten om de exacte leeftijd voor het Vormsel in zijn bisdom te bepalen.

Een ander interessant feit is dat het, althans vanuit theologisch oogpunt, de voorkeur lijkt te hebben om het Vormsel te ontvangen vóór de Eucharistie. Hoewel dit om praktische redenen niet altijd gebeurt, is het nog steeds de

norm. De *Catechismus* bijvoorbeeld presenteert de leer over het Vormsel direct na het gedeelte over de Doop en vlak voor het gedeelte over de Eucharistie.

Een ander praktisch aspect om te overwegen is de bedienaar van het sacrament van het Vormsel. Idealiter is het de bisschop van het plaatselijke bisdom die dit sacrament toedient. Waarom? Omdat het symbolisch de band benadrukt die met de Kerk wordt gesmeed. De bisschop is niet alleen de hoofdherder van het plaatselijke bisdom, maar ook het voornaamste teken van de eenheid binnen die plaatselijke kerk (bisdom). Bovendien, aangezien het sacrament van het Vormsel de volledige uitstorting van de Heilige Geest biedt, is het passend dat dit sacrament wordt toegediend door degene die de volheid van het priesterschap in de plaatselijke kerk bezit. En dat is de bisschop. Om praktische redenen wordt echter soms een andere priester belast met de verantwoordelijkheid voor het Vormsel. Dit gebeurt op delegatie van de bisschop en verleent dezelfde genade als de bisschop.

Het sacrament van het Vormsel, net als de Doop, wordt slechts één keer toegediend. Na de toediening blijft de genade altijd aanwezig. Zelfs als iemand op het moment van het Vormsel nog niet volledig openstaat voor de genade van dit sacrament, kan hij of zij zich later altijd nog openstellen. Het is alsof de genade van dit sacrament sluimert in de ziel, wachtend om aangeboord en ervaren te worden.

Ten slotte zijn er een paar betekenisvolle tekens en symbolen die gebruikt worden bij de toediening van het sacrament van het Vormsel.

Tekens en symbolen

Chrisma: Chrisma is een mengsel van olie en geurstoffen. De olie is een teken van zalving, vreugde, genezing, reiniging, schoonheid en kracht. Het symboliseert de zalving van de Heilige Geest en brengt deze geestelijke zalving ook daadwerkelijk teweeg. De geur symboliseert de zoetheid van Christus, die altijd ons leven moet doordringen. Anderen zullen weten dat we christenen zijn door de geur van Christus' liefde die na het vormsel van ons uitstraalt.

Het chrisma wordt elk jaar tijdens de Heilige Week door de bisschop gemengd en gezegend tijdens de chrisma-mis. Dit is belangrijk omdat, zelfs als de bisschop niet zelf het sacrament van het vormsel in de parochie kan

toedienen, hij toch aanwezig is doordat de olie die voorheen bij het vormsel werd gebruikt, door hem werd gewijd.

Handoplegging: De bisschop (of priester) die het sacrament van het Vormsel toedient, legt zijn handen op het hoofd van de vormeling. Deze handeling is een teken van de uitstorting van de Heilige Geest. Het is een schenking van deze genade van persoon tot persoon, van de gewijde bedienaar die handelt in de persoon van Christus aan degene die deze volledige uitstorting van de Heilige Geest ontvangt.

Karakter: Het is ook belangrijk te begrijpen dat het sacrament van het Vormsel een geestelijk karakter, of zegel, verleent aan degene die dit sacrament ontvangt. Dit wordt ook wel een 'onuitwisbaar teken' genoemd. Hoewel dit teken of zegel niet zichtbaar is, wordt het gesymboliseerd door de zalving met het chrisma op het voorhoofd met het teken van het kruis. Tijdens deze zalving zegt de bisschop (of priester): "Wees verzegeld met de gave van de Heilige Geest."

De ondergrens is de bovengrens.

Het sacrament van het Vormsel is de wonderbaarlijke gave die in het Oude Testament werd beloofd, door Jezus werd bevestigd en na Zijn opstanding werd vervuld. Deze genade wordt aan iedereen aangeboden. En naarmate we ons hart voor deze genade openstellen, kan dit sacrament ons leven veranderen!

Het feit dat God ons dit sacrament heeft gegeven, bewijst dat Hij wil dat alle gaven van de Heilige Geest in ieder van ons werkzaam zijn. Het doel is niet om slechts enkele gaven gedeeltelijk te laten werken, maar om alle gaven volledig en totaal te laten werken. Dit bereiken we wanneer we ons openstellen voor een diepe en *persoonlijke* relatie met de Heilige Geest.

Ja, laten we niet vergeten dat de Heilige Geest een Persoon is! Een goddelijke Persoon. We zijn geroepen om de Heilige Geest te kennen en lief te hebben. Dit kan in eerste instantie een vreemd concept lijken. Het kan vreemd lijken omdat het moeilijk is om iemand die een pure geest is, als een persoon te beschouwen. Maar we moeten alle moeilijkheden overwinnen die we hebben om deze relatie op een persoonlijke manier te accepteren en te omarmen.

Een persoonlijke relatie aangaan met de Heilige Geest is de fundamentele basis van ons christelijk leven. Het moet gebeuren! Door deze essentiële relatie te omarmen, bereiken we ook het hoogste punt van onze christelijke roeping. De Heilige Geest heeft grote plannen met ons en zal ons alles geven wat we nodig hebben om die plannen van God te vervullen.

Laten we afsluiten met een prachtig gebed tot de Heilige Geest. Dit is een gebed dat je elke dag kunt bidden. Het is vooral goed om de eerste drie woorden van dit gebed steeds opnieuw te bidden. Je zult versteld staan van het effect dat dit op je leven zal hebben als je je elke dag, zelfs de hele dag door, aan dit gebed wijdt. Bid het hele gebed elke ochtend en herhaal vervolgens gedurende de dag simpelweg de eerste drie woorden: "Kom, Heilige Geest." Bid deze woorden terwijl je loopt, autorijdt, huishoudelijke taken doet en telkens wanneer ze in je opkomen. Het uitspreken ervan moet een vaste gewoonte van je ziel worden. Als je deze gewoonte kunt ontwikkelen, zul je versteld staan hoe dicht je bij God de Heilige Geest komt!

*Kom, Heilige Geest, vervul de harten van de gelovigen
en ontsteek in hen het vuur van Uw liefde.
Zend Uw Geest uit en zij zullen geschapen worden.
En U zult het aangezicht van de aarde vernieuwen.
O God, die door het licht van de Heilige Geest
de harten der gelovigen hebt onderricht,
geef dat wij door diezelfde Heilige Geest
werkelijk wijs mogen zijn en altijd Zijn troost mogen genieten.
Door Christus onze Heer.
Amen.*